

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.1.2013.JZie

Gorzów Wlkp., dn. 8 maja 2013 r.

**Pani
Bożena Nitschke
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Babimoście**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz.1228), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp., przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Babimoście (Pl. Powstańców Wlkp., 11 A, 66-110 Babimost) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela oraz zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Małgorzata Rodak - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego

w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 28.02.2013 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 59-1/2013 i nr 59-2/2013 z dnia 19 lutego 2013r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu 22.02.2013r. (ZPO), oraz drogą mailową dnia 20.02.2013r.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Babimoście od dnia 15.05.1990r. jest Pani Bożena Nitschke. Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.), Zarządzenia Nr 39/10 Burmistrza Babimostu z dnia 30.08.2010r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Babimoście; Zarządzenia Nr 2/2055 Kierownika OPS w Babimoście w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Babimoście. Ponadto upoważnienie do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego posiadają Pani Grażyna Wojtkowska oraz Pani Olga Hryniewicz.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Grażyna Wojtkowska – specjalista ds. księgowości i świadczeń rodzinnych oraz Pani Olga Hryniewicz – specjalista ds. świadczeń rodzinnych.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 02.04.2013 r., następnie pismem znak OPS.081.4.2013 z dnia 08.04.2013 r. zostały przesłane „wyjaśnienia uzupełniające”. Do ww. pisma dołączono upoważnienie Nr 18/13, Nr 19/13 oraz nr 20/13 z dnia 05.04.2013r. Burmistrza Babimostu w sprawie upoważnienia pracowników merytorycznych (Pani Olgi Hryniewicz – specjalisty ds. świadczeń rodzinnych, Pani Grażyny Wojtkowskiej – specjalisty ds. księgowości i świadczeń rodzinnych oraz Pani Katarzyny Michałowskiej – starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych) do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zgłaszania dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej. Dodatkowo została dołączona decyzja nr OPS.4640.FA.20.2013 z dnia 08.04.2013r. przyznająca prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na Pana .¹ Ponadto w wyjaśnieniach wnosi Pani, iż poczynią starania aby terminowość poprawić, pomimo że realizacja zadań wynikających z art. 27 ust.2 i art. 3 ust. 5 przypada na najbardziej wzmożony okres świadczeniowy.

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz.1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kontroli poddano zagadnienia z zakresu działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela, zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. I tak, skontrolowaną działalność oceniono:

1. Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela – *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy organ właściwy wierzyciela (OWW) wystąpił z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadkach o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy? (art. 3 ust 5)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika (OWD) w stosunku do liczby wydanych decyzji przyznających prawo do świadczeń z FA*

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji 20 dłużników alimentacyjnych ustalono, iż jednostka kontrolowana w dwóch przypadkach nie skierowała wniosku o podjęcie działań do OWD, w jednym przypadku nie znano miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego (zaświadczenie od komornika z dnia 26.01.2012r.), w drugim przypadku postępowanie prowadził Sąd Okręgowy. Ponadto ustalono, iż w 6 przypadkach jednostka kontrolowana nie wystąpiła z wnioskiem o którym mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy, gdyż była jednocześnie OWD i OWW. Wobec pozostałych dłużników skierowano wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

- czy OWW przekazywał organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji?(art. 3 ust 7)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *w jaki sposób organ wywiązywał się z obowiązku o którym mowa w art. 3 ust 7*

Z wyjaśnień wniesionych ustnie do protokołu przez kierownika jednostki kontrolowanej Panią Bożenę Nitschke wynika, iż „OPS zgodnie z art. 3 ust 7 ustawy

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przekazuje komornikowi sądowemu wszelkie informacje istotne dla skuteczności egzekucji”.

- czy w przypadku beczynności lub wszelakich przejawach opieszałości komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu, OWW informował sąd? (art. 3 ust 8)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w przypadku stwierdzenia beczynności lub opieszałości komornika kierowano informację do sądu?*

Z wyjaśnień wniesionych ustnie do protokołu przez kierownika jednostki kontrolowanej wynika, iż nie było potrzeby informowania sądu przez OWW, ponieważ nie stwierdzono beczynności i przejawów opieszałości komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne (...). Współpraca z komornikami sądowymi układa się dobrze”.

- czy OWW wytaczał powództwa na rzecz obywateli w sprawach o roszczenia alimentacyjne? (art. 7 ust 1)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana wytaczała powództwa na rzecz obywateli?*

Z informacji uzyskanych od Pani Bożeny Nitschke – kierownika OPS wynika, iż „jednostka kontrolowana nie wytaczała powództwa na rzecz obywateli w sprawach o roszczenia alimentacyjne. Jednocześnie OPS informuje wierzycielki składające wniosek o świadczenia z funduszu alimentacyjnego o możliwości wytaczania powództwa na rzecz innych zobowiązanych o sprawach o roszczenia alimentacyjne”.

- czy OWW, w przypadku powstania zaległości, (wynikających z tytułów o którym mowa w art. 28 ust 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy) za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywał do Biura Informacji Gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego? (art. 8a)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych do BIG informacji gospodarczych w stosunku do dłużników wobec których jednostka kontrolowana była zobowiązana do przekazania takiej informacji.*

Z informacji przekazanej przez jednostkę kontrolowaną wynika, iż do BIG zgłoszono (wg. stanu na dzień 30.09.2012r.) łącznie 34 dłużników alimentacyjnych. Wobec wszystkich skontrolowanych dłużników alimentacyjnych jednostka kontrolowana

przekazała informację do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych.

- czy OWW upoważnił inny podmiot do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego? (art. 8c)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba przekazująca informacje gospodarcze posiadała stosowne upoważnienie.*

Z dokumentów przedstawionych podczas kontroli „Załącznik nr 1 – wzór formularza zgłoszenia użytkowników” wynika, iż Pani Katarzyna Michałowska została zgłoszona jako użytkownik do BIG – załącznik został podpisany przez Burmistrza Babimostu. Powyższy dokument potwierdza jedynie zgłoszenie użytkownika do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego (stanowi czynność techniczną), nie stanowi jednak upoważnienia, o którym mowa w art. 8 c ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

- czy OWW przestrzegał terminów określonych w KPA? (art. 35 KPA)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo przeprowadzonych postępowań w stosunku do liczby postępowań skontrolowanych?*

Rodzaj postępowań, które poddano kontroli w zakresie terminowości:

- kierowanie wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika w przypadkach o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy - w tym zakresie sprawdzono 18 postępowań (wobec 2 dłużników nie znano OWD, wobec 6 jednostka kontrolowana była jednocześnie OWD, i te postępowania traktowane są jako postępowania przeprowadzone w terminie) i ustalono, iż 8 postępowań przeprowadzono z zachowaniem terminu, 10 - z uchybieniem terminu (termin liczono od dnia przyznania osobie uprawnionej świadczenia z FA do dnia skierowania wniosku do OWD o podjęcie działań).
- przekazanie przez OWW do komornika decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenia z FA, w tym zakresie sprawdzono 20 postępowań i ustalono, iż wszystkie postępowania przeprowadzone były z zachowaniem terminu.
- wydanie decyzji dłużnikowi alimentacyjnemu w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z FA

(termin liczono od dnia zakończenia okresu świadczeniowego do dnia wydania decyzji o zwrocie), w tym zakresie sprawdzono 17 postępowań (w jednym przypadku dłużnik spłacił całą należność, w dwóch nie znano miejsca zamieszkania dłużnika). Wszystkie postępowania w tym zakresie przeprowadzono z uchybieniem terminu.

Łącznie (w zakresie terminowości) sprawdzono 55 postępowań, z czego 28 przeprowadzono w terminie określonym w art. 35 KPA, natomiast - 27 z uchybieniem tego terminu.

- czy OWW wydał po zakończeniu okresu świadczeniowego 2011/2012 lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego - decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności, z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 27 ust 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika wypłaconych należności, w stosunku do decyzji przyznających lub uchylających prawo do świadczeń z FA.*

Pośród sprawdzonych 20 postępowań w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych należności osobie uprawnionej ustalono, iż w jednym przypadku wydano decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie zwrotu wypłaconych należności z uwagi na fakt, iż dłużnik dokonał spłaty całej należności, w dwóch przypadkach nie wydano stosownej decyzji ponieważ nie ustalono adresu zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. W kwestii tej przyjęto do protokołu ustne wyjaśnienia od Kierownika OPS w Babimoście, o treści "postępowanie w sprawie wydania decyzji o zwrocie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla dłużników alimentacyjnych i ¹ za okres zasiłkowy 2011/2012 jest w toku z uwagi na brak miejsca zamieszkania lub pobytu ww. dłużników (...). Tut. Ośrodek wystąpił do sądu z wnioskiem o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, w celu kontynuacji postępowania w sprawie zwrotu (...)". Ustalono także, iż w jednym przypadku wysłano do dłużnika (dnia 14.12.2012r.) zawiadomienie w sprawie wydania decyzji zobowiązującej do zwrotu wypłaconych

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

należności. Wobec pozostałych 16 dłużników jednostka kontrolowana wywiązała się z nałożonego obowiązku o którym mowa w art. 27 ust 2 ww. ustawy.

- jakie działania podejmował OWW (czy wystawiono tytuł wykonawczy, w przypadku braku dokonania spłaty w terminie określonym w decyzji), w celu wyegzekwowania należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 27 ust 3)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wystawionych tytułów wykonawczych, w stosunku do liczby dłużników, którzy nie dokonali spłaty w terminie*

W trakcie kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana nie wystawiła (na dzień kontroli) tytułów wykonawczych. Decyzje zobowiązujące dłużników alimentacyjnych do zwrotu wypłaconych świadczeń z FA wydane były w miesiącu grudniu 2012r. oraz styczniu 2013r., natomiast termin wyznaczony do spłaty wynosił 14 dni od daty otrzymania decyzji, tak więc większość postępowań w sprawie dochodzenia należności była w toku. W związku z tym, powyższe zagadnienie należało wyłączyć z oceny kontrolowanej jednostki. Ze względu na wcześniej stwierdzone uchybienia (w zakresie terminowości wydania decyzji zobowiązującej dłużników do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń) zespół kontrolny nie jest w stanie ocenić powyższego zagadnienia.

- czy OWW przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu oraz organowi właściwemu dłużnika (OWD) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego; decyzję w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego; informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa (art. 27 ust 7)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *w jaki sposób OWW wywiązywał się z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 7.*

Badając dokumentację kontrolną zespół kontrolny ustalił, iż jednostka kontrolowana rzetelnie wywiązywała się z obowiązku nałożonego w art. 27 ust 7 ww. ustawy. Informacja o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułów o których mowa w art. 27 ust 7 pkt 3 ww. ustawy – została przekazana do wszystkich dłużników alimentacyjnych. Informacja nie była przekazywana, tylko w przypadku, gdy

jednostka kontrolowana była jednocześnie OWD i OWW. Również informacja o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazana była do dłużników alimentacyjnych. W przypadku decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika wypłaconych należności – ustalono, iż w 15 przypadkach przekazano powyższą decyzję do OWD, a w 16 przypadkach do dłużnika alimentacyjnego. Wydano także decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie zwrotu z powodu spłaty całej należności przez dłużnika alimentacyjnego, jak również w 2 przypadkach nie wydano decyzji z uwagi na brak adresu zamieszkania dłużnika, w jednym wysłano zawiadomienie w sprawie wydania decyzji żądającej zwrotu wypłaconych należności. Ponadto ustalono, iż jednostka kontrolowana decyzje w sprawie zwrotu wypłaconych należności przekazuje także do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

- czy OWW przekazywał OWD informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust 1 pkt 1 i 2? (art. 27 ust 7a)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych informacji OWD o zobowiązaniach w stosunku do liczby skontrolowanej dokumentacji dłużników.*

W trakcie kontroli ustalono, iż Ośrodek Pomocy Społecznej w Babimoście we wszystkich przypadkach, w których znano organ właściwy dłużnika – przekazywał informację o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

- czy OWW przekazał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego? (art. 27 ust. 8)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba przekazanych decyzji komornikowi w stosunku do liczby decyzji wydanych*

Jednostka kontrolowana wywiązywała się z obowiązku nałożonego art. 27 ust. 8 ww. ustawy w sposób rzetelny – wszystkie decyzje (objęte kontrolą) przyznające prawo do świadczeń z FA przekazywane były jednocześnie do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

2. Zasadność przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – oceniono pozytywnie.

Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- **czy jednostka kontrolowana wydawała decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o kompletny wniosek? (art. 15 ust 3 i 4)**

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych* – kontroli poddano dokumentację 19 wierzycieli, którym w okresie zasiłkowym 2011/2012 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi zaświadczenia wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego lub oświadczenia o dochodzie, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów, inne dokumenty, tj. zaświadczenia organu prowadzącego egzekucję, dokumenty zasądzające alimenty (odpisy orzeczenia sądu, postanowienia sądu, ugody sądowe), dokumenty stwierdzające wiek osoby uprawnionej) – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- **czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 20 ww. ustawy, art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)**

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do decyzji skontrolowanych* – skontrolowano 19 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu o którym mowa w art. 20 ww. ustawy, art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie.

- **czy postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone było zgodnie z zasadami i trybem określonym w rozdziale 4 ww. ustawy oraz kodeksem postępowania administracyjnego?**

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowanie zgodnie z zasadami i trybem określonym w roz. 4*

Ustalono, iż w jednym przypadku (na 19 skontrolowanych postępowań) świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane na osobę nieuprawnioną, w świetle przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zatem, 95 % postępowań przeprowadzona była zgodnie z zasadami i trybem określonym w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były we właściwej wysokości i na właściwy okres? (art. 9, art. 10)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba właściwie przyznanych świadczeń (wysokość i okres) w stosunku do skontrolowanych decyzji* – na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż wszystkie świadczenia zostały przyznane we właściwej wysokości i na właściwy okres - 100 % skontrolowanych świadczeń przyznanych było na właściwy okres i we właściwej wysokości.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane były osobom spełniającym kryterium dochodowe? (art. 9 ust 2)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wydanych decyzji dla osób spełniających kryterium dochodowe.*

Wszystkie osoby którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały kryterium dochodowe – 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy OWW wydał upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego? (art. 12)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z FA posiadała stosowne upoważnienie.*

Prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zajmuje się pracownik, który nie posiada stosownego upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w art. 12 ww. ustawy.

- czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba terminowo wypłaconych świadczeń w stosunku do skontrolowanej dokumentacji.***

Skontrolowano 19 decyzji pod względem wypłaty przyznanego świadczenia. Decyzje zawierają informację, iż wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonywana jest w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca. Sprawdzeniu wypłaty przyznaných świadczeń dokonano w miesiącu grudniu 2011r. - wszystkie przelewy na konto bankowe zostały dokonane w dniu 12.12.2011r. – 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu określonego w decyzji.

- czy jednostka kontrolowana terminowo, rzetelnie i zgodnie ze stanem faktycznym sporządzała sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***czy jednostka rzetelnie i terminowo sporządzała sprawozdania.***

Na podstawie dat przekazanych sprawozdań do aplikacji s-Fundusz stwierdzono, iż jednostka kontrolowana sprawozdanie z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za I - IV kwartał 2012r. przekazywała z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ze sprawozdania za IV kw. 2011 roku wynika, iż wypłacono w miesiącu grudniu świadczenia dla 27 rodzin w łącznej kwocie 12.530 zł. Fakt ten potwierdza lista wypłat za miesiąc grudzień 2011r.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U z 2000 r. Nr 98, poz.1071 ze zm.); art. 12 ust. 2, art. 8 c, art. 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- rzetelność – Na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela wskazać należy, iż zadania nałożone przez ustawodawcę są realizowane w oparciu o obowiązujące przepisy, aczkolwiek z uchybieniem terminów, co może mieć wpływ na skuteczność egzekucji (decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności- wydawane były nawet po upływie 3 miesięcy od zakończenia okresu

świadczeniowego). W przypadku zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zadanie realizowane jest rzetelnie, z zachowaniem terminu i w oparciu o obowiązujące przepisy.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

W zakresie zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono, iż w toku prowadzonego postępowania przyznano i wypłacono świadczenie osobie nieuprawnionej, i tak:

Decyzją z dnia 23.09.2011r. Nr OPS.8320.FA.17.2011 przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby ubiegającej się o świadczenie alimentacyjne tj. Pani

¹ matce ¹(ur. 30.11.1993r.), która w dniu złożenia wniosku istotnie jako przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej mogła ubiegać się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego w świetle przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jednakże z dniem uzyskania pełnoletności, a tym samym pełnej zdolności do czynności prawnych przez syna ¹, decyzja winna być wydana na osobę uprawnioną.

Wiadomym jest fakt, iż małoletnia osoba uprawniona nie ma pełnej zdolności do czynności prawnej, tak więc w jej imieniu czynności prawnych dokonuje przedstawiciel ustawowy – matka/ojciec. Natomiast z chwilą uzyskania przez syna pełnoletności, wygasa instytucja opiekuna prawnego Pani ¹, i tym samym przestała być stroną postępowania w sprawie.

Z treści upoważnienia dołączonego do akt sprawy wynika, iż osoba uprawniona upoważniła matkę jedynie do złożenia wniosku w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Z uwagi na powyższe decyzja winna być wystawiona (z chwilą uzyskania pełnoletności, a tym samym pełnej zdolności do czynności prawnych) na stronę postępowania, jak również wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego powinien zawierać dane oraz podpis osoby uprawnionych do pobierania świadczeń.

Zgodnie z art. 2 pkt. 11 w/w ustawy – za „osobę uprawnioną uważa się osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna”. Ponadto zgodnie z art. 9 ust 1 w/w ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia (...).

- osoba zajmująca się prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie posiada stosownego upoważnienia o którym mowa w art. 12 ust 2 ww. ustawy, o treści „organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu, albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”. Z zakresu czynności Pani Olgi Hryniewicz – specjalisty ds. świadczeń rodzinnych - wynika między innymi, iż realizuje zadania z funduszu alimentacyjnego, jednakże nie posiada stosownego upoważnienia, o którym mowa powyżej.

W zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela stwierdzono:

- pracownik zajmujący się zgłaszaniem dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej, nie posiada stosownego upoważnienia, o którym mowa w art. 8 c ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o treści „Przepis art. 8 b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8 a”. Zgodnie z art. 8 a „Organ właściwy wierzyciela przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust . 1 pkt 1 i 2 w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Natomiast art. 8 b stanowi, iż organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji”.

- stwierdzono także, naruszenie art. 35 KPA w zakresie przekazywania wniosków do organu właściwego dłużnika, w przypadkach o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy. Wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, kierowane były do organów właściwych dłużnika nawet po upływie 50 dni. Decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń, wydawane były po upływie terminu określonego w KPA, i tak np. okres zasiłkowy skończył się w

miesiącu wrześniu – decyzje w sprawie zwrotu wydawane były w miesiącu grudniu 2012r. i styczniu 2013r.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych nieprawidłowości jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Babimoście Pani Bożena Nitschke, który sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z uwagi fakt, iż pismem z dnia 08.04.2013r. znak: OPS.081.4.2013 Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, iż obecnie decyzja przyznająca świadczenie z funduszu alimentacyjnego wystawiona jest na Pana ¹ (kserokopia decyzji w aktach sprawy), jak również do ww. pisma dołączono kserokopie upoważnień (Nr 18/13, Nr 19/13 oraz nr 20/13 z dnia 05.04.2013r.) pracowników merytorycznych zajmujących się prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zgłaszaniem dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej – odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych w powyższych kwestiach.

Odnosząc się natomiast do stwierdzonych w projekcie wystąpienia pokontrolnego uchybień, w zakresie naruszenia przepisów art. 35 KPA, oraz art. 9 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zalecam:

- przestrzeganie terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego;
- niezwłocznie po wydaniu decyzji przyznającej prawo do świadczenia alimentacyjnego, kierować wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika;
- niezwłocznie po zakończeniu okresu świadczeniowego wszczynać postępowanie w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, z uwzględnieniem art. 9 w związku z art. 2 pkt 11 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie art. 46 ust 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach

¹ Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 6 i 7 pkt. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 (t.j. z 2002 r., Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.)

podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.
Od niniejszego wystąpienie pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski